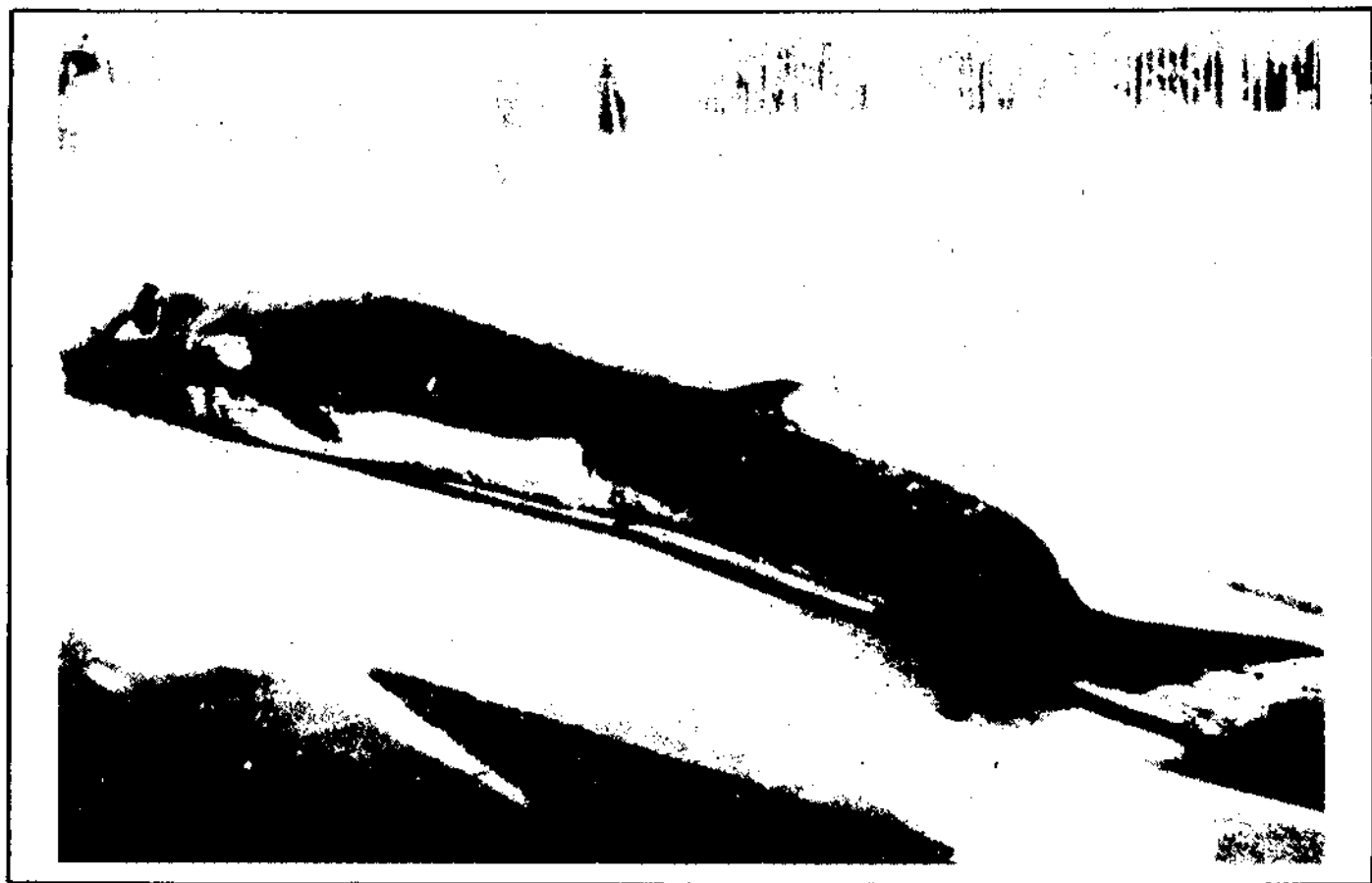


LA BALENA DE MATARÓ



El dia 3 de març de l'any 1977, uns pescadors del club Nàutic de Mataró van veure un peix molt gros prop de Vilassar, per curiositat el portaren fins a la platja de Mataró on s'adonaren que es tractava d'una balena. Aquest aconteixement que de moment semblava un fet curiós i divertit, es va convertir després en un procés llarg i laboriós, que encara no s'ha acabat, per a poder exposar l'esquelet d'aquesta balena a la Secció de Ciències Naturals del Museu Municipal de Mataró.

Quan hom deixà la balena a la platja, es va avisar a la Comissió de Cetologia de la Institució Catalana d'Història Natural i vingueren tres dels seus membres per a poder observar aquest estrany exemplar. Ells van prendre les mides de la balena i uns mostres de greix subcutani per a determinar la presència d'agents contaminants, a la vegada que van classificar-la. Es tractava d'una femella de rorcual, la *Balaenoptera physalus*, de la família dels Balaeonptèrids.

Quan els membres de la Secció de Ciències Naturals del Museu Municipal de Mataró ens assabentarem de la presència de la balena a la nostra platja, ens interessàrem desseguida per la conservació almenys de l'esquelet en el nostre Museu. En primer lloc ens vam posar en contacte amb alguns membres del Club Nàutic que eren els qui havien portat la balena a la platja i amb els de la Comissió de Cetologia que van oferir-se per al procés de l'escorxament de la balena.

Juntament amb alguns membres del Club Nàutic i d'altres de la Comissió de Cetologia, uns representants de la Secció de Ciències Naturals vam



anar a l'Ajuntament per veure si es podia fer càrrec de les despeses que comportaria l'escorxament, i també per a demanar l'Escorxador Municipal per a poder portar-ho a terme.

L'Ajuntament es mostrà totalment d'acord amb el projecte i hom acordà de traslladar la balena des del Club Nàutic fins l'escorxador on els membres de la Comissió de Cetologia amb l'ajut del personal de l'Escorxador i algun membre de la Secció de Ciències Naturals dissecionaren la balena fins a deixar l'esquelet.

Els ossos es posaren en un terrat de l'Escorxador perquè la carn que hi havia quedat es descomposés i així poder-la desprendre més fàcilment. Després d'uns mesos a "sol i serena" comprovàrem que els restes de la carn s'havien endurit i enganxat als ossos i era molt difícil d'arrencar-la; s'estudiaren les possibles solucions junt amb els membres de la Comissió de Cetologia fins que decidírem la necessitat de posar els ossos de la balena en aigua. El problema va ser trobar o construir un recipient que pogués contenir-la. Hom va pensar en una bassa feta amb lones, això comportava llavors problemes econòmics, a la vegada que els tècnics no ho solucionaven satisfactoriament.

Finalment vam poder comptar amb la col·laboració d'uns pagesos del Pericó i portàrem els ossos de la balena al safareig de can "Portell". El trasllat va ser costós i difícil ja que vam necessitar una grua per a poder canviar-los de lloc. Els ossos van posar-se a la bassa, on estigueren molt de temps en remull per tal que s'estovés la carn i la poguéssim desenganxar.



Potser va ser el procés de neteja dels ossos el més laboriós de tots, ja que havíem d'agafar costella per costella i vèrtebra per vèrtebra i rascar-les fins a deixar-los nets, això respirant la pudor putrefacta que desprenien. Tota aquesta feina la portàrem a terme a l'era de "Can Català", al pericó, la totalitat dels membres de la Secció de Ciències Naturals i col·laboradors espontanis, dedicant-hi dissabtes i diumenges al matí durant dos mesos, fins que tots els ossos de la balena van quedar nets. Calculem que totes les hores esmerçades passen de 2.000.

El procés que resta ara és el de blanquejar els ossos amb lleixiu per a poder-los montar en el nostre local. Evidentment però, les dificultats no s'han acabat aquí, ja que seria necessari que hom fes les obres de la presó per a adaptar-la a Museu de Ciències Naturals i poder destinar el lloc per al muntatge de l'esquelet de la balena.

DADES DE LA BALENA DE MATARÓ

Nom: *Balaenoptera physalus* (Balena franca)

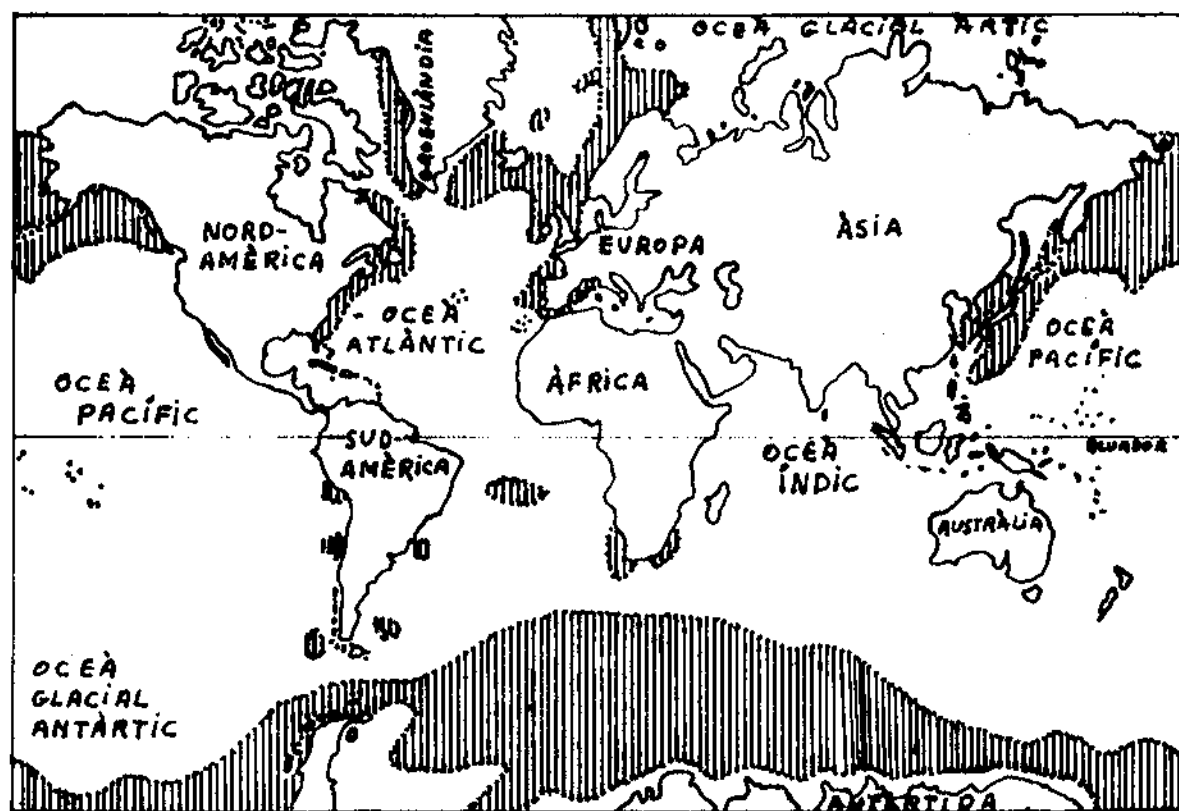
Trobada: 3 de març de 1977

Pes: 3'5 tones.

Longitud: 11'65 metres (poden arribar a 23 metres, essent així el segon cetaci més gros).

Edat: entre any i mig i dos anys (la mitja de vida és de 40 anys).

Sexe: femella.



DISTRIBUCIÓ MUNDIAL DE LA BALENA FRANCA

Hom creu que pot haver-hi uns cent mil exemplars en tot el món aproximadament.
(Les zones ratllades senyalen l'àrea de distribució).